

C O N T A C T B L A D voor de VRIJE VISSERIJSCHOOL PASTER PYPE
===== Oostende, en de VRIENDENKRING van de school.
JUNI 1993 28e Jaargang Nr 6 totaalnr 250

verschijnt tweemaandelijks

Verantw. Uitgever : R. Decler, Stuiverstraat, 108 B, 8400 Oostende
xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

ST. PETRUS en ST. PAULUSPLEIN, 6.

Wat al enige jaren in de lucht hing, is nu voltrokken. Wat eertijds als "school-museum-klooster"-komplex bekend stond en waarvan in juni 1938 de eerste steen werd gelegd, is nu met de grond gelijk gemaakt. We bedoelen het majestueuse, streng en strakke gebouw op de hoek van het St.-Petrus en St.-Paulusplein, de Paster Pype straat en de hoek van de St.-Fransiscusstraat, een sieraad naast de dekanale hoofdkerk van de gelijknamige parochie.

Een oudleerling vertelde ons toevallig, dat hij, toen de slopers nog maar een omheining omheen het gebouw hadden opgetrokken, in de omgeving wachtte op zijn echtgenote die boodschappen in een winkelstraat moest verrichten, hij zich plots realiseerde wat er zou gebeuren met het gebouw. Gedreven door nieuwsgierigheid - en ook opkomende weemoed - klom hij over de omheining - het was een zaterdag - en sloop de school binnen. Tot in de bovenste klassen is hij geklommen, bestormt door herinneringen van zoveel jaren terug. Hij werd er een tijd stil bij, overstelpt door een zacht-treurige stemming, hij zag zijn medeleerlingen, zijn leraars, de klassen, activiteiten, aangename en minder aangename momenten. Hij is stil naar beneden gedaald, terug over de omheining geklommen en zocht zijn wagen op waar hij ontroerd bleef zitten, dromend, tot hij moest vertrekken. En hij de enige niet geweest !

Het schoolgebouw in de St.-Fransiscusstraat, was drie verdiepingen hoog, met op het gelijkvoers twee werkplaatsen (netten- en touwwerk en een polyvalente werkplaats voor motoren, bank- en smeedwerk). Op de eerste en de tweede verdiepingen waren telkens twee klassen, met tussen in een lokaaltje als kleed- en wasplaats, boeken- en kaartenkamer.

De derde verdieping had een open terras met een klein lokaal, dat na de oorlog noor netten- en touwwerk werd bestemd (het lokaal op het gelijkvloers kreeg een andere bestemming). Daarboven nog een lokaal als opslagplaats, met een stenen trap te bereiken, met daarboven een plat met borstwering, waarop later veel sextantwerk werd uitgevoerd. Toen in de vijftiger jaren de radar haar intrede in de zeevaart deed, verrees daar hoog in de lucht het opname-toestel.

De statige voorzijde van het gebouw was in drie delen te onderscheiden; langs de Paster Pypestraat lag de gelag- en feestzaal, met daarboven twee museumzalen (27 meter lang) waarvan één met aquarium voor zeevis, en waar de stukken uit het museum uit de Wellingtonstraat werden ondergebracht, en dan nog een derde verdieping met slaapplekken voor zeelieden en schipbreukelingen (Apostolatus Maris).

Het middenste van de voorzijde werd ingenomen door een trappenkonstruktie (jaren na de oorlog kwam daar een lift in) en rechts daarvan was het drie verdiepingen hoge kloosterpand van de Aalmoezeniers van de Arbeid die na het afsterven van de stichter E.H. Hendrik Pype, de school en de sociale werken voor de vissers overnamen in 1924-25. Op het gelijkvloers werd jarenlang een bibliotheek voor zeelieden uitgbaat, waar zelfs kisten met boeken konden worden geleend om mee te nemen naar zee (Apostolatus Maris).

Nog maar nieuw was het gebouw toen op 10 mei 1940 toen Nederland en België betrokken werden in wat later Wereldoorlog II zou worden genoemd en op 28 mei 1940 kapituleerde het Belgisch leger.

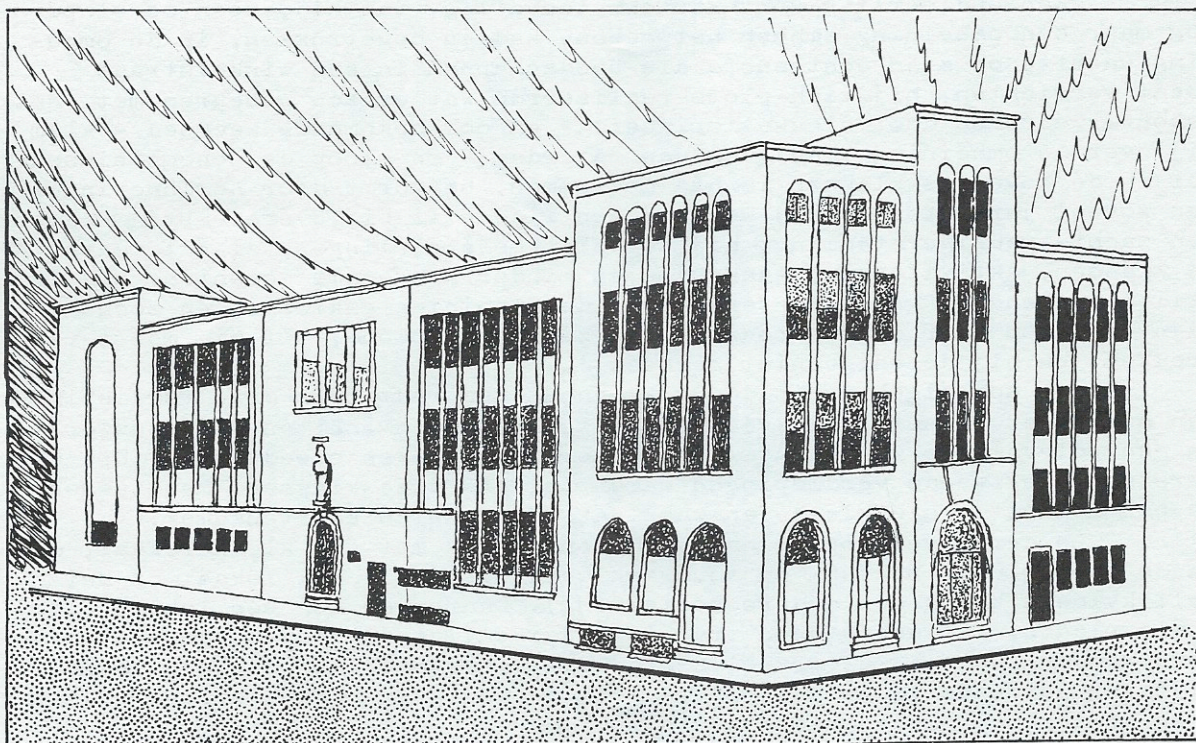
Het fraaie, werd gevorderd door de Duitse bezettingstroepen, en alle lokalen moesten leeg gemaakt worden. De Duitsers richtten een en ander in naar hun goesting.

De school vond een onderkomen in de St.-Sebastiaanstraat, het museum kende een lijdensweg door gebrek aan plaats en haastige verhuizingen met ondeskundige hulp.

De bezetters hebben twee grote gaarkeukens in een centraal gebouw op de speelplaats ondergebracht, en kleine lokalen aan de Paster Pypestraat, werden ingericht als cellen voor gestrafte Duitse militairen. Op de top van het schoolgebouw werd een 2 cm-luchtafweerkanon (flak=flugzeugabwehrkanone) opgesteld. Sporen van het transport van dit wapen waren na de oorlog nog op de randen van de schooltrappen te zien.

Na de bevrijding van Oostende op 8 september 1944, werd het complex ingenomen door de Britten die het, volgens Royal Navy-traditie de naam gaven van een schip HMS ROYAL EDMUND ii. Het gebouw kreeg nu meer de functie van doorgangskazerne voor de Britse legers die per schip van en naar Engeland voeren. Op 8 mei 1945 stopte het grote verdriet, en kon aan heropbouw worden gedacht.

Daar de schoollokalen in de St-Sebastiaanstraat terug voor parochiewerk moesten dienen en de eigen school nog bezet was, werden vier klassen tijdelijk ondergebracht in verschillende lokalen verspreid over de stad.

De eigen schoollokalen kwamen pas het jaar daarop vrij doch moesten een opknappbeurt ondergaan, want fantasierijke soldaten hadden o.a. de muren van de lokalen beschilderd op hun manier en dat kon nu eenmaal niet door de beugel.

In de loop van 1946 werd een en ander normaal en kon terug op de oude leest verder worden gewerkt. In juni 1946 kon de plechtige Zee-wijding met processie, een aloude traditie, voor het eerst terug opstap-pen. Uiteraard nam de Vrije Visserijschool er aan deel. Er was hard ge-werkt om een en ander geschikt te maken voor deze ceremonie.

29 jaar lang nam de school met groepen en wagens aan deze Oostendse seizoenopening deel, van na de bevrijding tot E.H.deken Loncke bij gebrek aan voldoende financiële medewerking van het stadsbestuur de ceremonie van de Zeewijding stopte.

In 1949 vertrokken de Broeders van Liefde, die van meetaf de school haar gunstige reputatie hadden helpen opbouwen, uit Oostende weg, en hun plaats werd ingenomen door lekeleraars, alleen de directeur bleef een geestelijke.

In het jaar 1946 startte het Kerstfeest van de school voor het

eerst, en wegens het niet beschikbaar zijn van de feestzaal ging de viering door in een soortgelijk lokaal in de meisjesschool van St.-Vincencius. Jaar op jaar werd dit feest in december opgevoerd en onder de leiding van de leraars werden korte sketches ten tonele gebracht door de jongens, uiteraard in aanwezigheid van een publiek.

Toen de Vriendenkring werd gesticht, onder directeur EH Corneilie in het jaar 1964-65 kreeg zij de opdracht het feest in te richten. Dat werd na verloop van tijd een dansavond en later nog een feestmaal gevolgd door dans.

Kort na de oorlog toen het museum terug werd ingericht, kon wegens allerlei omstandigheden de museumstukken ondergebracht worden in één zaal, deze van de aquaria. De vrijgekomen bovenzaal werd ingenomen door burelen voor de sociale werken voor de vissers, o.a. de verzekeringsmaatschappij "De Ster" en de redersbond of de "Pannaboend", onder impuls van reder Henri-Witte-Lambregt. Het achterste deel werd gehuurd door de drukkerij "Grafica", waarvan de eigenaar op de derde verdieping huisde.

Het gebouw deelde in februari 1953 ook in de brokken toen Oostende een overstroming kende. Lag ze wel niet helemaal in de diepte van de oude stad, toch hadden de kelders en de gelijkvloerse lokalen van de school van het smerige water te lijden, en was er een aanzienlijke schade.

Toen de Aalmoezeniers van de Arbeid in 1954 de school en het voorgebouw niet meer konden leiden, werd het geheel overgenomen door het Bisdom Brugge. Het kloosterpand werd ingenomen door de directie van de school. Omstreeks 1960 werd het museum en het aquarium opgedoekt en werden er hotelkamers ingericht. De zaal erboven werd een gemeenschapszaal met vestiaire, toiletten en een tapkast.

Later werd een afdeling van het hotel voorbehouden voor zeelieden en kreeg de instelling de naam EL MAR (spaans voor DE ZEE).

Het rumoer over de scholen, schoolgemeenschappen en aanverwante bedenkingen, de bouwvalligheid van het gebouw, waren de aanleiding bij de geestelijke overheid om het schoolgebouw te verlaten en de intrek te nemen in de nieuw te bouwen lokalen van het V T I in de Stuiverstraat. In 1977 werden de oude gebouwen verlaten en de nieuwe lokalen betrokken.

De meisjesschool " St.-Andreas" in de Kaaistraat wilde ook veruimen doch strubbelingen met het bouwproject, ongeduld van de nieuwe bouwheer, e.d. verplichtten de school om tijdelijk in de lokalen van de Vrije Visserijschool te trekken. Uiteindelijk kwam hun nieuwe vestiging te Stene-Dorp toch klaar en kwam het oude schoolgebouw terug leeg.

Honderden jongens, jonge mannen, oudere mannen, hebben de schoollokalen betreden, van 's morgens tot 's avonds laat wegens avondlessen. Ze kregen er hun voorbereiding tot leerling-schipper, schipper 2e klasse, schipper 1e klasse, matroos-motorist, motorist. Ze kwamen er een helpende hand zoeken ter voorbereiding van betrekkingen bij de baggerbedrijven, in het Zeewezen, de kustvaart, de sleepvaart, en zo meer, en ze kregen die dan ook uitvoerig.

R. Decler